

Tədris planlarına dair qeydlər

1. Azərbaycan Respublikasının ümumi təhsil müəssisələrində tədrisi nəzərdə tutulan xarici dil (dillər) ingilis, alman, fransız, rus, ərəb və fars dilləri arasından seçilir.

2. Tədris dilindən asılı olmayaraq, bütün ümumi təhsil müəssisələrində xarici dilin tədrisi I (birinci) sinifdən başlanır. Tədrisi I (birinci) sinifdən başlanan xarici dil şagirdin ümumi təhsil müəssisəsində öyrəndiyi əsas xarici dil hesab edilir.

3. Bir neçə xarici dil tədris olunan ümumi təhsil müəssisəsində övladı üçün müvafiq xarici dil onun valideyni və ya digər qanuni nümayəndəsi tərəfindən seçilir. Valideynlərin və ya digər qanuni nümayəndələrin seçimi ilə bağlı zərurət yaranarsa, eyni sinifdə iki xarici dil qrupu təşkil oluna bilər. Bu halda aşağıdakılar nəzərə alınmalıdır:

3.1. həmin sinfin bu Qeydlərin 19-cu bəndində nəzərdə tutulmuş qayda üzrə 2 (iki) qrupa bölünməsi;

3.2. bu qrupların dil seçiminə görə bərabər şagird sayı, yaxud qismən az say fərqi ilə komplektləşdirilməsi;

3.3. ümumi təhsil müəssisəsində həmin xarici dillərin hər biri üzrə ən azı iki nəfər müəllimin olması.

4. İkinci xarici dil tədris Azərbaycan dilində aparılan ümumi təhsil müəssisələrində V-XI (beşinci-onbirinci), tədris digər dillərdə aparılan ümumi təhsil müəssisələrində XI (onbirinci) siniflərdə tədris olunur.

5. Müvafiq pedaqoji kadr potensialı olduğu halda, ikinci xarici dilin tədrisindən və öyrənilməsindən imtina olunması yolverilməzdir.

6. İkinci xarici dilin tədrisini təmin etmək məqsədilə əməkhaqqı mövcud qaydada ödənilməklə digər təhsil müəssisələrindən müəllim dəvət oluna bilər.

7. I və V (birinci və beşinci) siniflərdən başlayaraq tədris edilən xarici dillərin növbəti siniflərdə dəyişdirilməsinə yol verilmir.

8. Əsas xarici dil tədris edilən, lakin ikinci xarici dil tədris edilməyən ümumi təhsil müəssisələrində ikinci xarici dilə ayrılan saat (saatlar) əsas xarici dilin öyrənilməsinə verilir.

9. Xarici dil (dillər) üzrə müvafiq pedaqoji kadr potensialı olmadığı halda, əsas və ikinci xarici dillərə ayrılan saatlar aşağıdakı fənlərin tədrisinə verilir:

9.1. ibtidai siniflərdə tədris dilinin;

9.2. tədris Azərbaycan dilində aparılan V (beşinci) siniflərdə hər birinə 1 (bir) saat olmaqla tədris dilinin, riyaziyyat və informatika fənlərinin, tədris digər dillərdə aparılan V (beşinci) siniflərdə tədris dilinin və riyaziyyat fənninin;

9.3. tədris Azərbaycan dilində aparılan VI-IX (altıncı-doqquzuncu) siniflərdə hər birinə 1 (bir) saat olmaqla tədris dilinin, riyaziyyat, informatika və Azərbaycan tarixi fənlərinin, tədris digər dillərdə aparılan VI-IX (altıncı-doqquzuncu) siniflərdə tədris dilinin, riyaziyyat və informatika fənlərinin;

9.4. X-XI (onuncu-onbirinci) siniflərdə hər birinə 1 (bir) saat olmaqla tədris dilinin, riyaziyyat, kimya, fizika, coğrafiya və Azərbaycan tarixi fənlərinin.

10. Bu Qeydlərin 9-cu bəndində qeyd olunan fənlər üzrə ixtisaslı müəllim təmin etmək mümkün olmadıqda, nəzərdə tutulan saat (saatlar) Pedaqoji Şuranın qərarına əsasən digər fənnin (fənlərin) tədrisinə verilir.

11. Dərsdənkənar məşğələlərə şagird sayının aşağı həddi 8 (səkkiz) nəfər olmaqla bütün sinif cəlb olunur.

12. Fənnin (fənlərin) tədrisinə ayrılan saatlar istisna olmaqla hər hansı bir sinifdə şagirdlərinin sayı dərsdənkənar məşğələ qrupu təşkil etmək üçün müəyyən edilmiş normadan az olduqda həmin dərsdənkənar məşğələ qrupuna yaxın 2 və ya 3 sinfin (məsələn, V-VI, V-VI-VII və s.) şagirdlərinin cəlbinə icazə verilir. Tədris ili ərzində sinifdə şagird sayının azalması dərsdənkənar məşğələ qrupunun fəaliyyətinin davam etdirilməsinə təsir göstərmir.

13. Dərsdənkənar məşğələlərə ayrılan saatlar şagirdlərdə iqtisadi və maliyyə savadlılığı, mənəviyyat, insan hüquq və azadlıqları, həyat fəaliyyətinin təhlükəsizliyi və s. üzrə bilik və bacarıqların mənimsənilməsinə xidmət edən müvafiq kursların tədrisinə verilə bilər.

14. Müəyyən edilmiş ümumi təhsil müəssisələrinin II-IV (ikinci-dördüncü) siniflərində dərsdənkənar məşğələlərə ayrılan 1 (bir) saat dərs cədvəlinə daxil olunmaqla "Şahmat" kursunun tədrisinə verilir.

15. Azsaylı xalqların dili tədris olunan ümumi təhsil müəssisələrində dərsdənkənar məşğələlərə ayrılan saatların bölgüsü aşağıdakı kimi müəyyən edilir:

15.1. azsaylı xalqların dili tədris olunan ümumi təhsil müəssisələrinin tədris Azərbaycan dilində aparılan I-IV (birinci-dördüncü) siniflərində dərsdənkənar məşğələlərə ayrılan 1 (bir) saat, tədris digər dillərdə aparılan I-IV (birinci-dördüncü) siniflərində dərsdənkənar məşğələlərə ayrılan 2 (iki) saatdan 1 (bir) saati valideynlər və təhsilalanlar arzu etdikləri halda, Pedaqoji Şuranın qərarı ilə dərs cədvəlinə daxil edilməklə onların ana dilinin tədrisinə verilə bilər. Tədris digər dillərdə aparılan I-IV (birinci-dördüncü) siniflərdə dərsdənkənar məşğələlərə ayrılan 2 (iki) saatdan 1 (bir) saati isə bütün sinifə tədris olunmaqla (sinif iki qrupa bölünməməklə) Azərbaycan dili – dövlət dili kimi fənninin tədrisinə verilir;

15.2. ləzgi dili tədris olunan ümumi təhsil müəssisələrinin tədris Azərbaycan dilində aparılan I-IX (birinci-doqquzuncu) siniflərində dərsdənənar məşğələlərə ayrılan 1 (bir) saat, tədris digər dillərdə aparılan I-IX (birinci-doqquzuncu) siniflərində dərsdənənar məşğələlərə ayrılan 2 (iki) saatdan 1 (bir) saati valideynlər və təhsilalanlar arzu etdikləri halda, Pedaqoji Şuranın qərarı ilə dərs cədvəlinə daxil edilməklə onların ana dilinin tədrisinə verilə bilər. Tədris digər dillərdə aparılan V-VII (beşinci-yeddinci) və IX (doqquzuncu) siniflərdə dərsdənənar məşğələlərə ayrılan 2 (iki) saatdan 1 (bir) saati isə bütün sinifə tədris olunmaqla (sinif iki qrupa bölünməməklə) Azərbaycan dili – dövlət dili kimi fənninin tədrisinə verilir.

16. Ümumi təhsil müəssisələrinin (bu Qeydlərin 14-cü bəndində qeyd olunan siniflər və 15-ci bəndindəki ümumi təhsil müəssisələri istisna olmaqla) tədris digər dillərdə aparılan I-IV (birinci-dördüncü) siniflərində dərsdənənar məşğələlərə ayrılan 2 (iki) saat, V-VII (beşinci-yeddinci), IX (doqquzuncu) və XI (onbirinci) siniflərində dərsdənənar məşğələlərə ayrılan 2 (iki) saatdan 1 (bir) saati bütün sinifə tədris olunmaqla (sinif iki qrupa bölünməməklə) Azərbaycan dili – dövlət dili kimi fənninin tədrisinə verilir.

17. Müəyyən edilmiş ümumi təhsil müəssisələrinin VIII (səkkizinci) siniflərində dərsdənənar məşğələlərə ayrılan saatlardan 1 (bir) saat dərs cədvəlinə daxil edilməklə, “Ortaq türk tarixi” kursunun tədrisinə verilir. Tədris dilindən asılı olmayaraq, bütün siniflərdə bu kurs dövlət dilində - Azərbaycan dilində tədris olunur.

18. Bütün ümumi təhsil müəssisələrinin IX (doqquzuncu) siniflərində dərsdənənar məşğələlərə ayrılan saatlardan 1 (bir) saat dərs cədvəlinə daxil edilməklə “Zəfər tarixi” kursunun tədrisinə verilir. Tədris dilindən asılı olmayaraq, bütün siniflərdə bu kurs dövlət dilində - Azərbaycan dilində tədris olunur.

19. Müvafiq maddi-texniki və tədris bazası, həmçinin ixtisas müəlliminə olan tələbatın qarşılanması imkanı mövcud olduğu halda, şagirdlərinin sayı 20 (iyirmi) və daha çox olan siniflər aşağıdakı fənlərin tədrisi zamanı iki qrupa bölünür:

19.1. tədris digər dillərdə aparılan ümumi təhsil müəssisələrinin I-XI (birinci-onbirinci) siniflərində Azərbaycan dili - dövlət dili kimi;

19.2. ümumi təhsil müəssisələrinin tədris dilindən asılı olmayaraq bütün I-XI (birinci-onbirinci) siniflərində xarici dil, tədris Azərbaycan dilində aparılan V-XI (beşinci-onbirinci), tədris digər dillərdə aparılan XI (onbirinci) siniflərində ikinci xarici dil;

19.3. ümumi təhsil müəssisələrinin V-XI (beşinci-onbirinci) siniflərində fiziki tərbiyə, V-IX (beşinci-doqquzuncu) siniflərində texnologiya;

19.4. ümumi təhsil müəssisələrinin X-XI (onuncu-onbirinci) siniflərində informatika fənni üzrə praktik məşğələlər (İnformatika kabinetini olmayan ümumi təhsil müəssisələrində informatika fənni üzrə praktik məşğələ keçilmir).

20. Tədris ilinin birinci yarısında sinifdə şagirdlərin sayının azalması tədris ili ərzində tədris planı ilə müəyyən edilmiş müvafiq fənlərin tədrisində sinfin iki qrupa bölünməsinə məhdudiyyət yaratmır.

21. Tədris dilindən asılı olmayaraq, ümumi təhsil müəssisələrinin bütün V-VII (beşinci-yeddinci) siniflərində Azərbaycan tarixi fənni dövlət dilində - Azərbaycan dilində tədris olunur.

22. Tədris dilindən asılı olmayaraq, ümumi təhsil müəssisələrinin bütün X-XI (onuncu-onbirinci) siniflərində çağırışa qədərki hazırlıq fənni dövlət dilində - Azərbaycan dilində tədris olunur.